

Praktické partie

1. Alapin S. – Čigorin, St. Petersburg 1877

Královský gambit

1. e4 e5 2. f4 exf4 3. Sc4 Jf6 4. Jc3 Jc6 5. Jf3 Sb4 6. 0-0 d6 7. d4

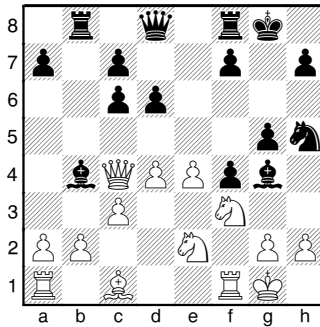
Po 7. d3 by mohlo následovat 7... Je5 8. Sb3 Jg6.

7... Sg4 8. Sb5

Hrozilo Jc6xd4.

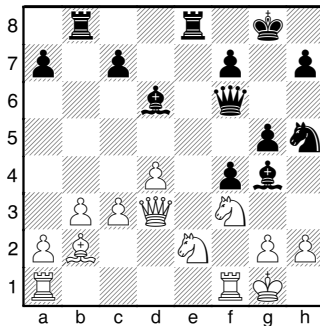
8... 0-0 9. Sxc6 bxc6 10. Dd3 Jh5 11. Je2 g5 12. Dc4 Vb8! 13. c3

Po 13. Dxc6 by následovalo 13... Sd7 14. Dd5 Vb5 15. Dc4 g4 a v případě 16. Je1 by přišlo 16... Sxe1 17. Vxe1 Dh4 18. Sd2 f3 a černý by měl vyhrát.

13... d5! 14. Dxc6 dxe4 15. Dxe4 Ve8 16. Dd3 Sd6 17. b3 Df6 18. Sb2

Lepší by bylo 18. Sd2, ale pak by mohlo přijít 18... Sf5 19. Dc4 Dg6 s neodrazitelným útokem černého.

18... Ve3 19. Dd2 Vbe8 20. Vae1 Sxf3 21. Vxf3

Po 21. gxf3 by přišlo 21... De7 22. Vf2 g4 23. fxc4 Jf6 (s hrozbou Jf6-e4 s dalším f4-f3) a černý vyhraje.

21... g4

Bílý se vzdal.

Po 22. Vf2 by přišlo f3 a po 22. Vxe3 by následovalo 22... fxe3 23. Dd1 Sxh2+ 24. Kxh2 Dh4+ 25. Kg1 Df2+ 26. Kh1 Ve6 a černý vyhraje.

2. von Schmidt E. – Čigorin, St. Petersburg 1879

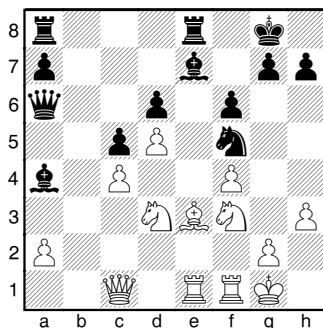
Ponzianiho hra

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. c3 Jf6 4. d4 Jxe4 5. d5 Jb8 6. Sd3 Jc5 7. Jxe5 Se7 8. 0-0 Jxd3 9. Jxd3 0-0 10. Se3 d6 11. Df3 Jd7 12. Sd4 f6

Po 12... f5! by měl černý volnější hru.

13. Dg3 Je5 14. f4 Jf7 15. Jd2 Jh6 16. Vae1 Jf5 17. Df2 c5 18. Se3 Sd7 19. c4 Ve8 20. Jf3 b5 21. b3 Dc8 22. h3 Da6 23. Dc2 bxc4 24. bxc4 Sa4 25. Dc1

Po 25. Dc3 by černý získal kvalitu (25... Jg3 a 26... Je4).

25... Sd8 26. Sd2 Jg3 27. Vf2

Výměna dam po 27. Vxe8+ Sxe8 28. Ve1 Sg6 by pro bílého znamenala minimálně ztrátu pěšce.

27... Sc7 28. Kh2 Je4 29. Vfe2 Jxd2 30. Jxd2 Sa5 31. Vxe8+ Sxe8 32. Da3

Tento a následující dva tahy jsou zbytečné, protože bílý bude muset později ztratit mnoho času, aby své figury převedl na královské křídlo. Ovšem po 32. Ve2 Sxd2 33. Vxd2 Sg6 by měl slabé pěšce „a“ a „c“, které by musel stále krýt.

32... Db6 33. Vb1 Dc7 34. Jb3

Lepší by bylo 34. Jf3.

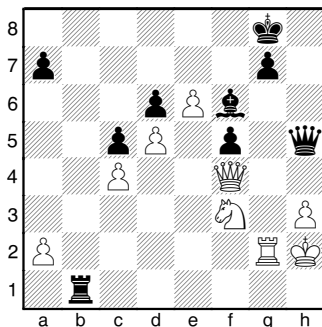
34... Sb6 35. f5 Dd7 36. g4 h5 37. Jf4 Sf7 38. Je6 hxg4 39. Vg1 Sxe6

Zdá se, že bílý získá silného volného pěšce, ale jak bude vidět z průběhu partie, nebude tento pěšec nebezpečný.

40. fxe6

To je lepší než 40. dxe6, na což by následovalo 40... Dc7 s hrozbou d6-d5+.

40... De8 41. Vxg4 f5! 42. Vg2 Sd8 43. Jd2 Sf6 44. Jf3 Dh5 45. De3 Vb8
46. Df4 Vb1!

Kombinace, kterou černý zahájil posledním tahem, se jeví jako zcela opodstatněná a na jejím konci bude mít značnou převahu.

47. Vf2 Ve1!

Černý zde mohl využít nevýhodného postavení bílých figur a hrát 47... Vb6 s dalším Kg8-f8-e7 a lepší hrou, ale pokračování v textu je důraznější. Může se zdát, že oběť pěšce d6 je příliš riskantní, ale důkladně jsem pozici prozkoumal a nenašel jsem, jak by bílý mohl své volné pěšce využít.

48. Dxd6

Nemyslím si, že by bílý mohl vyhrát, pokud by obětoval dámu za dvě figury: 48. Jxe1 Se5 49. Dxe5 dxe5 50. d6 Dh4 atd. Může ale v této pozici vůbec dosáhnout remízy?

48... Ve3 49. Kg2

Zdá se, že zde bylo opodstatněné obětovat dámu za dvě figury po 49. Dg3 Se5 50. Jxe5 Vxg3 51. Kxg3, ale nedomnívám se, že by bílý mohl tuto pozici vyhrát. Von Schmidovi zbývalo na 11 těžkých tahů 6 minut, a tak nemohl dostatečně zvážit všechny důsledky této kombinace.

49... Sh4 50. Jxh4?

To je chyba. Von Schmidt později uvedl, že měl hrát 50. Db8+ (nebo 50. Df4 Ve4!) 50... Kh7 51. Db2, ale v tomto případě by černý nebral věž hned, ale pokračoval by 51... Dg6+ 52. Kf1! Sg3 s dalším podle situace 53... Dh5, nebo 53... f4 a 53... Sxf2.

50... Dg5+! 51. Kf1 Dxc4 52. Dh2 Dxc4+ 53. Ve2 Dc1+

Bílý se vzdal.

39. Čigorin – Steinitz, Havana wch (m/1) 1892

Evansův gambit

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. Sc4 Sc5 4. b4 Sxb4 5. c3 Sa5 6. 0-0 d6

Steinitz se z nějakého důvodu vyhnul své obraně 6... Df6.

7. d4 Sg4

Je známe, že tento tah po výměně pěšců (e5xd4 a c3xd4), jak hrál Londýn proti St. Petersburgu, ztěžuje obranu černého a nutí ho vzdát se rošády po Sc4-b5 Ke8-f8. Steinitz zde hrál tah Sc8-g4 před výměnou pěšců a měl v úmyslu zabránit bílému ve vytvoření pěšcového centra s vývinem jezce na c3. Toho posledního skutečně dosáhl, ale jezdec b1 sehrál velmi důležitou roli, když přešel přes c4 na d6.

8. Sb5 exd4 9. cxd4 Sd7 10. Sb2

Plán útoku pomocí d4-d5 s dalším e4-e5 se mi zdál předčasný, a to i s předcházejícím Dd1-a4, což by krylo střelce na b5.

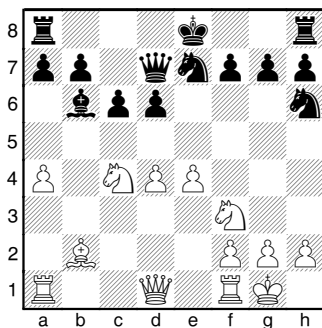
10... Jce7

V následujících partiích zápasu, kde se hrála tato varianta, hrál Steinitz na tomto místě silnější 10... Jf6.

11. Sxd7+ Dxd7

„Proroci“ předpověděli, že útok bílého skončí po výměně střelců, ale ve skutečnosti po 12. a 13. tahu bílého teprve začal.

12. Ja3! Jh6 13. Jc4 Sb6 14. a4! c6

15. e5!

Dalo se hrát také 15. d5 0-0 16. Jxb6 axb6 17. Dd4 f6 18. Dxb6 cxd5 19. exd5 (19... Jxd5 20. Db3), ale po zpětném získání pěšce by útok bílého zeslábl.

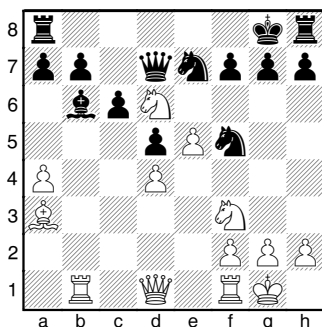
15... d5 16. Jd6+ Kf8 17. Sa3 Kg8 18. Vb1!

Bílý měl v úmyslu kombinaci s postupem pěšce na e6 (a pak Jf3-e5 nebo Jf3-g5) a to hned, nebo po předcházejícím Vf1-e1. Tah v partii v podstatě nutí černého

hrát zbytečný tah Va8-b8 (bílý hrozí a4-a5), a tak získává čas pro převod věže přes b3 na královské křídlo.

18... Jhf5

Tento tah umožní bílému obětovat figuru. Pozice černého je velmi obtížná. Po ukončení partie Steinitz prohlásil, že měl hrát 18... Jc8, ale pak by následovalo 19. a5 Jxd6 20. exd6! Sxa5 21. Je5 Dc8 22. Dh5 f6 23. d7 Dd8 24. Vxb7! a po 24... fxe5 25. dxe5 by bílí pěšci hru rozhodli.

19. Jxf7! Kxf7 20. e6+ Kxe6 21. Je5 Dc8 22. Ve1 Kf6 23. Dh5 g6

Po 23... Jg6 by následovalo 24. g4 s hrozbou g4-g5! (což je silnější než získání jezdece).

24. Sxe7+ Kxe7

Po 24... Jxe7 by následovalo 25. Dh4+ g5 26. Jg4+ Kf7 27. Dxc5 a bílý lehce vyhraje (po 27... Ve8 by dostal černý mat 2. tahem).

25. Jxg6+ Kf6 26. Jxh8 Sxd4

Po 26... Dxc5 by mohlo následovat 27. Ve5 Dc8 28. g4. V případě 26... Dd7 by přišlo 27. Vb3! Vxh8 28. Vf3 Vg8 29. Ve5 Vg5 30. Dh6+ Vg6 31. Vxf5+ Dxf5 32. Df8+.

27. Vb3! Dd7 28. Vf3 Vxh8 29. g4 Vg8 30. Dh6+ Vg6 31. Vxf5+

Černý se vzdal.

40. Čigorin – Steinitz, Havana wch (m/7) 1892

Evansův gambit

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. Sc4 Sc5 4. b4 Sxb4 5. c3 Sa5 6. 0-0 d6 7. d4 Sd7 8. Db3

Útok s tímto tahem se zdá solidnější než při jiných tazích.

8... Df6 9. dxe5 dxe5 10. Vd1 h6 11. Sa3 Vd8 12. Jbd2 Sb6 13. Sd5 Ja5

Časopis *Deutsche Schachzeitung* si všiml, že sám Steinitz považuje pokračování 13... Jge7 s dalším 14... 0-0 za lepší, a proto zde uvádí varianty. Tyto

Obsah

Předmluva	4
Krátký přehled Čigorinova života.....	6
Čigorinovy výsledky	10
Praktické partie.....	15
Korespondenční partie.....	154
Z Čigorinových článků	175
Dodatek	181
Index partií	188
Obsah	189